

DRN NEWSLETTER

20 januari 2014

DRN Nieuws

DRN verwelkomt wederom nieuwe leden

De DRN mag zich al een geruime tijd over een gestage ledengroei verheugen en verwelkomt daarom graag Mandersloot's Expeditiebedrijf B.V. uit Scherpenzeel.

 mandersloot Hoewel Mandersloot geen onbekende is op de markt in Centraal- en Oost-Europa betreedt het nu de Roemeense markt. Zij hebben de Roemeense activiteiten van de Te Baerts Holding uit Nederland overgenomen en zijn gevestigd in Codla (nabij Brasov). Het familiebedrijf Mandersloot is gespecialiseerd in koel- en vriestransporten en werd opgericht in 1965. Voor nadere informatie: www.mandersloot.nl

Tevens heeft De StederDelta-Group SRL zich als lid en als sponsor aangemeld. Zij zijn een jointventure van de Steder Group B.V. uit Rhoon en Delta Maritime Ltd. uit Thessaloniki en hebben in november 2013 een kantoor in Constanta geopend.

Beide bedrijven zijn sterk in scheepvaart en logistiek en hebben zich gefocust op de Zwarte Zee en Kaspische Zee. Zij zijn gespecialiseerd op verschillende onderdelen van bevrachting en makelaardij, zoals kustbevrachting en ook het transport via de Donau, dus van Constanta naar Rotterdam v.v. Hun uitgebreide dienstverlening kan men teruglezen op hun website www.stederdelta-group.com

DRN – Agenda - ROMEXPO – Jaarprogramma 2014

Romexpo is het Roemeense equivalent van de Nederlandse jaarbeurs en biedt voor Nederlandse ondernemers een interessant platform voor informatie van het Roemeense vraag-en aanbod, dus met name gericht op de in- en export. Op de website www.dutchromaniannetwork.nl vindt u een beknopt overzicht. Op dat overzicht zult u constateren dat soms meerdere beurzen tegelijk plaatsvinden, dan wel dezelfde beurzen meerdere malen per jaar worden georganiseerd. Per beurs wordt de betreffende website aangegeven waar u nadere informatie vindt over de betreffende beurs.

Handelsmissies

Handelsmissie Minister Ploumen Roemenie op 22 en 23 april a.s.

Hiermee informeren wij u als vooraankondiging dat op voornoemde data een handelsmissie in gezelschap van Minister Ploumen zal plaatsvinden.

Nadere bijzonderheden over programma en voorwaarden zullen wij binnenkort plaatsen op de agenda van onze website www.dutchromaniannetwork.nl

Handelsmissie Milieu Moldavië/Roemenië (24 t/m 28 maart 2014)

Vereniging van Leveranciers van Milieupparatuur VLM organiseert een handelsmissie milieutechnologie naar Moldavië (Chisinau) en Roemenië (Boekarest en noord-oosten) van 24 t/m 28 maart 2014.

Roemenië moet voldoen aan alle EU-normen. Hiervoor heeft de EU grote bedragen ter beschikking gesteld en meer fondsen in het vooruitzicht gesteld. Roemenië loopt achter met de invoering en handhaving van milieuwetgeving, maar is gedwongen een inhaalslag te maken nu er gedreigd wordt met Europese boetes. Er liggen dus kansen voor alle milieusectoren. De missie biedt u de gelegenheid kennis te nemen van de status quo op milieugebied van Moldavië en aldaar uw netwerk uit te breiden. Dit land ligt aan de grens van de EU en neemt de eerste stappen om tot een beter milieu te komen. De sluitingsdatum (1 januari jl.) is weliswaar overschreden, maar voor nadere informatie en programma verwijzen wij u naar de website www.vlm.fme.nl

Agri & Food sector

Roemeense bierbrouwersorganisatie kiest Nederlander als president

De Roemeense brouwers hebben Onno Rombouts managing director van Heineken Romania tot nieuwe president gekozen. Heineken heeft samen met vier andere

brouwers Bergenbier, Romaqua Group, United Romanian Breweries en de Ursusbrouwerij ongeveer 90% van de Roemeense biermarkt in handen. De gezamenlijke brouwerijen zorgen voor de werkgelegenheid van 4250 personen verdeeld over 12 brouwerijen. Naast het eigen merk behoren ook de lokale bieren Desprados, Silva, Silva Dark, Ciuc Premium, Golden Brau, Golden Brau Non

Alcoholic, Neumarkt en Bucegi tot de Heinkengroup. De brouwerijen van Heineken bevinden zich in Constanța, Miercurea Ciuc, Craiova en Târgu-Mureș.

Prijs Roemeense landbouwgrond steeg met 1800 procent

Sinds 1 januari 2014 kunnen Europese burgers en bedrijven zonder restricties Roemeense landbouwgrond aankopen. Omdat er een grote vraag werd verwacht steeg de grondprijs in de afgelopen jaren snel. Veel buitenlanders investeerden al in grond door een samenwerking aan te gaan met een Roemeense burger, een constructie die wel was toegestaan. Het Roemeense ministerie van landbouw denkt dat buitenlanders zo'n 700.000 hectare wisten te bemachtigen in de afgelopen jaren. Volgens andere bronnen gaat het om 1 miljoen hectare. Nederlandse boeren en investeerders kregen zo 2,5% van de gekochte landbouwgrond in handen. Volgens ACTMedia variëren prijzen voor landbouwgrond in Roemenië van 2.000 tot 18.000 euro per hectare. Voor grond met goede irrigatie kan de prijs oplopen tot 30.000 euro. Ter vergelijking: in Nederland ligt de prijs rond de 51.000 euro. Volgens Britse marktonderzoekers van Savills die de Global Farmland Index opstellen, nam de Roemeense prijs 1.800 procent toe tussen 2002 en 2010.

Roemenie mag vlees naar EU exporteren

De exportbeperkingen voor Roemeens varkensvlees naar andere EU-landen is met ingang van 1 januari 2014 ingetrokken. Vanwege eerdere uitbraken van klassieke varkenspest had het land een gedeeltelijk exportverbod naar de EU. Dit vertelde

Vladimir Manastireanu, voorzitter van het Nationaal Agentschap voor veterinaire en voedselveiligheid aan Roemeense journalisten. Wegens eerdere uitbraken van de klassieke varkenspest mocht er sinds 2012 alleen vers varkensvlees naar de EU geëxporteerd worden vanuit de vier westelijk gelegen provincies. Alle andere bedrijven mochten sinds 2003 geen varkensvlees richting de EU

exporteren. Aangezien er geen verdere varkenspest uitbraken meer waren sinds 2007 is het exportverbod opgeheven. Voorwaarde is dat het vlees afkomstig is van één van de 300 professionele varkensbedrijven en niet van ongecontroleerde hobbybedrijven. In Roemenie is de binnenlandse vraag naar varkensvlees groter dan het aanbod, daarom is de import gestegen in de afgelopen jaren. Het land is blij met de mogelijkheid om delen van varkens te verkopen in de EU en derde landen. Dit levert echter niet altijd een hogere prijs op voor Roemeense varkenshouders.

De prijzen in Roemenie liggen op een hoog niveau. Volgens de Europese Commissie lagen de gemiddelde vlees varkensprijzen van handelsklasse E op bijna 1,85 euro

per kg geslacht gewicht, van januari tot oktober 2013, in de overige 28 EU landen was dit slechts 1,76 euro per kg.

Roemenië gaat vlees aan China leveren

Roemenië gaat China varkens- en rundvlees leveren. De twee landen bereikten hierover onlangs een akkoord. In China stijgt de vraag naar vlees. De Chinezen voegden hier aan toe dat ze alle vlees wat Roemenie kan leveren, ook kunnen kopen. Ambtenaren uit beide landen ondertekenden overeenkomsten voor de invoer van 0,5 miljoen runderen en 3 miljoen varkens de komende jaren. De Chinese premier Li Keqiang zei dat het land ook interesse heeft in andere vleessoorten, met name in schapenvlees. De leider van de Roemeense voedingsindustrie, Dragos Frumosu zegt „dat Roemenie de groeiende Chinese vraag naar vlees niet kan bijhouden.” Uit overheidscijfers blijkt dat het aantal runderen in Roemenie sinds 2001 meer dan gehalveerd is tot 1,2 miljoen. Destijds telde het land nog 2,8 miljoen runderen. Als oplossing bedacht Frumosu het opzetten van 'joint farms' gefinancierd door China of uitbreiden van kleinere bedrijven met middelen van de Europese Unie.

Momenteel exporteert Roemenie veel vlees naar Arabische landen. Voor de binnenlandse consumptie importeert Roemenie de helft van het varkensvlees en 70 procent van het rundvlees. Onlangs is Smitfield Foods uit de Verenigde Staten overgenomen door het Chinese Shuanghui International. De Chinezen bezitten daardoor nu een groot varkensbedrijf in de buurt van Timisoara, in het westen van Roemenië. Dat zal de export kwestie van varkensvlees gedeeltelijk oplossen.

Roemenië belangrijke speler op Europese graanmarkt

Roemenië dat met een groot arsenaal van ca.15 miljoen hectare aan landbouwgrond waarvan ca.10 miljoen is gecultiveerd is bezig om op de graanmarkt tot één van de belangrijkste

spelers in Europa uit te groeien. Op een aantal deelterreinen van akkerbouw behoren zij al tot de grootste producenten in 2013. Deze groei brengt met zich mee dat er een enorme behoefte is aan (lokale) opslagcapaciteit, waardoor de marges van producenten kunnen

worden verbeterd en kartelvorming door een aantal grote handelaren wordt voorkomen. In deze zin is de Roemeense Mededingingsautoriteit reeds een onderzoek gestart bij een twaalftal handelaren. Kansen voor opslag c.q. silobouwers zijn nadrukkelijk aanwezig. Overigens speelt de problematiek van (gekoelde) opslagfaciliteiten ook in de groente- en fruitsector.

Scheepsbouw

Damen Shipyards Roemenië bouwt vlaggeschip voor Oman

Nadat het vlaggenschip voor de Royal Navy of Oman eind november op de Roemeense werf te water is gelaten is het thans aan zijn reis begonnen om via de Zwarte Zee, Bosporus, Middellandse Zee en Golf van Biskaje bij Damen Schelde Naval Shipbuilding in Vlissingen te worden afgebouwd. Daarna zal het worden

overgedragen aan Omaanse Ministerie van Defensie en dienst doen als opleidingschip voor officieren en kadetten en heeft het een representatieve functie om de staat van Oman te vertegenwoordigen. Het is de derde clipper die door Damen Shipyards is gebouwd, zoals eerder de Stad Amsterdam en de clipper Cisne Branco voor de Braziliaanse marine. Deze nieuwe clipper meet 86 meter over de gehele lengte; ruim acht meter langer dan de clippers Stad Amsterdam en Cisne Branco. Door het nieuwe ontwerp, meer zeiloppervlak en waterlengte zijn de verwachte zeilprestaties van de nieuwkomer flink opgeschroefd. De drie clippers zijn ontworpen door Dykstra Naval Architects te Amsterdam.

Sector Logistiek

Roemeense Ministerie van Transport – Aanpak railtransport

In het kader van een grootscheepse bevordering van het intermodaal vervoer hebben de eerste gesprekken over de hogesnelheidslijn van Wenen via Boedapest en Boekarest naar Constanta een vliegende start gekend. De realisatie van dit

project zal in de periode van 2014 – 2020 plaatsvinden. De bekostiging van het project zal deels worden ingebracht door Chinese investeerders en deels door fondsen van de Europese Unie. De ontwikkeling van dit beleid zal ten aanzien van vrachtvervoer over de weg uiteraard van invloed zijn, en derhalve voor de logistieke sector van belang zijn. Het sluit naadloos aan bij het beleid van de Europese Commissie die CO2 uitstoot van het verkeer wil verminderen. Naast het stellen van eisen aan voertuigen en

brandstoffen is de inzet gericht op het beïnvloeden van de keuze van de vervoerwijze(modal shift).

In dit kader heeft de Minister van Transport Ramona Manescu een strafrechtelijke vervolging voorgesteld bij het Nationaal Anti-Corruptie Directoraat tegen het management van de voormalige leiding van de Roemeense spoorwegen CFR. Blijkens een onderzoek zijn er veel onregelmatigheden geconstateerd die het privatiseringsproces vertraagden. Op 10 januari jl. is het volledige bestuur ontslagen en een nieuw bestuur geïnstalleerd dat thans onder leiding staat van de Staatssecretaris van Justitie Ovidiu Petrișor.

Sector waste management – Afvalbeheer

Kansen voor afvalbeheer in district Maramures

Het districtsbestuur heeft een financieringsovereenkomst van 50 miljoen euro gesloten voor een afvalbeheerssysteem. Het zal onder andere worden aangewend voor drie overslagstations in de plaatsen Moisei (31.000 ton per jaar) , Targu Lapus (10.000 ton per jaar) en Sighetu Marmatiei (25.000 ton per jaar) , evenals een geïntegreerd afvalbeheercentrum in Sarbi. Tevens zullen er inzamelingscentra van grof vuil worden opgezet in Baia Mare , Targu Lapus , Seini , Somcuta Mare , Sighetu Marmatiei , Viseu de Sus en Borsa.

Roemenie stelt in 2016 gescheiden afvalinzameling verplicht

Het tempo om de gescheiden afval in te zamelen en dat te faciliteren verloopt te traag naar de zin van de huidige regering en wil een en ander middels een noodverordening m.i.v.1 januari 2016 verplicht stellen. De deadline conform de Europese regelgeving was 2012, dus is in ruime mate overschreden. Hoewel de afvalcontainers in alle grote steden staan wordt er slechts in 12% van de gevallen gebruik van gemaakt. Overigens is aantal bedrijven dat bij de recycling betrokken is ook onvoldoende en zal er meer capaciteit moeten worden geschapen.

Automotive

Dacia schrijft wedstrijd uit voor voetbalclubs

Dacia start met de Dacia Clubactie! Via deze actie maken alle amateur voetbalclubs in Nederland kans op een splinternieuwe Dacia Logan MCV als clubauto. De winnende club wint ook nog eens een geheel verzorgde reis naar Italië, inclusief tickets voor de voetwedstrijd Udinese tegen AC Milan! Deelnemers kunnen zich aanmelden via www.daciaclubactie.nl

De bijzonder ruime Dacia Logan MCV is de ideale auto voor het gezin en om de kinderen naar voetwedstrijden en -trainingen te brengen. De kofferruimte is met een inhoud van minimaal 573 liter groot genoeg voor de voetbalspullen van het gehele voetbalteam!

HOE WERKT HET?

Voetbalclubs kunnen zich opgeven via www.daciaclubactie.nl, waarna ze zo veel mogelijk 'likes' moeten verzamelen. Het is natuurlijk ook mogelijk om iemand anders uit te nodigen voor deelname als je zelf niet lid bent van een voetbalvereniging. De club die aan het einde van de actie de meeste 'likes' heeft verzameld, wint een nieuwe Dacia Logan MCV! De winnende club wint bovendien een geheel verzorgde reis naar Italië met een eigen elftal. Het team gaat dan naar de voetbalwedstrijd van de door Dacia Italië gesponsorde voetbalclub Udinese tegen AC Milan.

Energiesector

China investeert in Roemeense zonenergie

Het Chinese bedrijf Unisun onderdeel van de Wuxi Guolian Development Group zal een drietal installaties opstarten in Cluj Napoca en Brasov. De verwachting is dat zij het elektriciteitsverbruik van 14.000 huishoudens afdekken. Het is opvallend dat (West) Europese bedrijven zich afzijdig houden en blijkbaar de markt aan de Chinezen overlaten. Het impliceert dat in meerdere landen waaronder Roemenië in de belangrijke energiesector kansen dreigen te worden gemist.

Toerisme

Roemenië heropent kantoor voor promotie toerisme in Benelux

De Roemeense Minister van Toerisme heeft het functioneren van de buitenlandse verkeersbureaus aan een kritisch onderzoek onderworpen en zal het kantoor in Frankrijk sluiten; Spanje staat ook op de nominatie maar krijgt voornamelijk het voordeel van de twijfel. Daarentegen zullen dit jaar nieuwe kantoren worden geopend in Israël(Tel Aviv), Japan(Tokio) en België(Brussel). Het kantoor in Brussel zal de markten in Nederland, België en Frankrijk bedienen. Hiermee is tegemoetgekomen aan de wensen van de DRN die een en ander bij herhaling hebben aangekaart, die overigens van mening waren dat Amsterdam de vestigingsplaats zou moeten zijn. In de eerste 11 maanden van 2013 hebben 7,5 miljoen buitenlandse toeristen Roemenië als vakantiebestemming gekozen. Meer dan 93 procent van de buitenlandse bezoekers kwamen uit Europese landen . Bijna 60 procent van de buitenlandse bezoekers waren afkomstig uit de EU-lidstaten , voornamelijk uit Hongarije, Bulgarije, Duitsland, Italië , Polen en Oostenrijk.

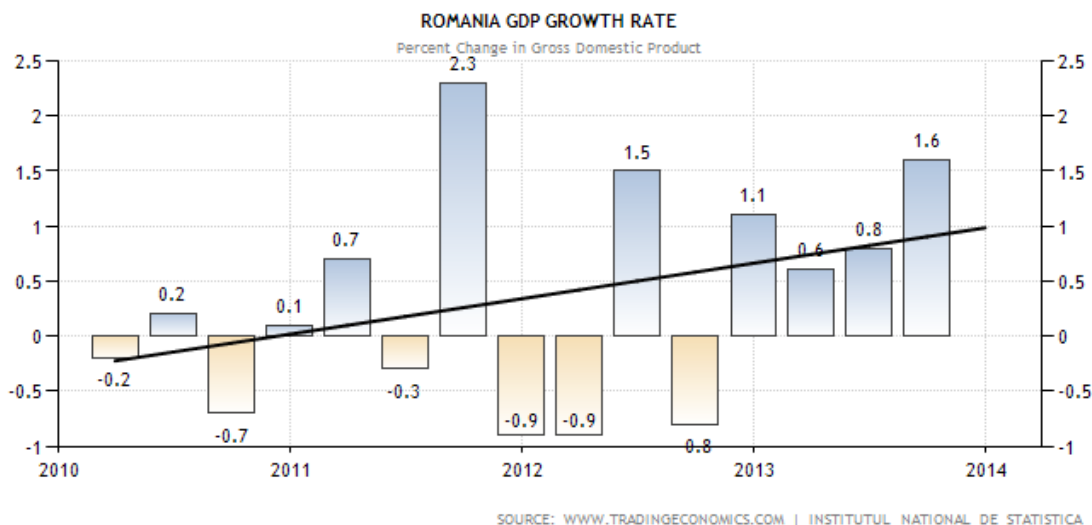

Economische ontwikkelingen

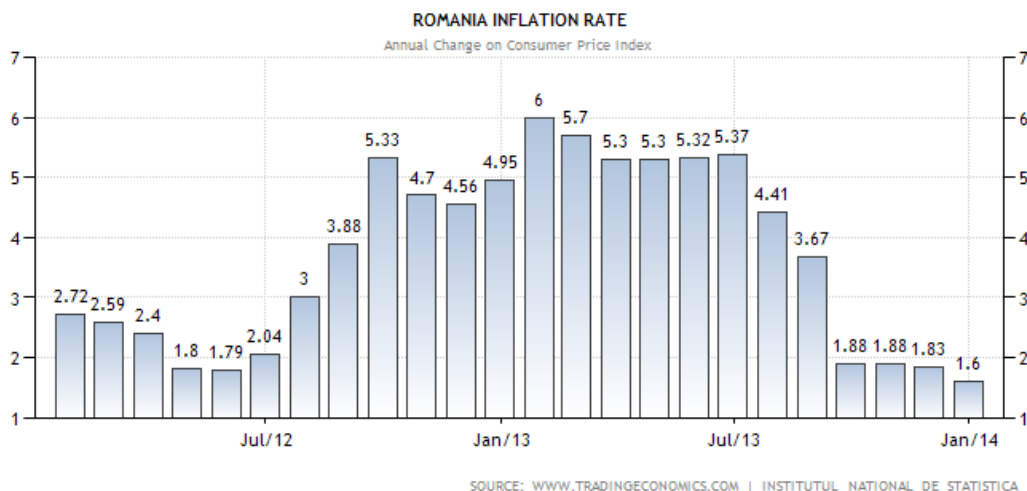
Roemenie heeft zijn financiën en economie op orde

Het Roemeense Bureau voor Statistiek (INS) heeft bekendgemaakt dat het handelstekort over de eerste elf maanden van 2013 is uitgekomen op 5,19 miljard euro. Dat is 3,5 miljard euro minder dan in dezelfde periode van 2012. De export van goederen nam toe met 9%, terwijl de import slechts steeg met 0,4%. Er werd voor omgerekend 45,7 miljard euro uitgevoerd, terwijl de invoer (afgerond) 50,9 miljard euro bedroeg.

Voorts eindigde Roemenië het jaar 2013 met een begrotingstekort van 2,5%, waardoor het tot het geringe aantal landen in EU behoort, die aan deze eis voldoen. Men bleef daarmee zelfs met 1% onder de geraamde doelstelling van het IMF. De economische groei steeg – gemeten over de eerste drie kwartalen – met 2,7% wat hoger was dan verwacht. De te verwachten economische groei voor 2014 worden volgens een conservatieve schatting van de Raiffeisenbank op 2,5% geschat. Onderstaande grafiek geeft over een langere periode een stijgende trend aan die overeenkomt met de verwachtingen.

De inflatie laat ook een dalende tendens zien die aanvankelijk de eerste 7 maanden van 2013 hoger lag, maar gemeten over 2012 en 2013 een dalende trend aangeeft. Voor geheel 2014 wordt een inflatie van 3 tot 3,5% verwacht.

Bijzondere berichten

Transferwise goedkoper dan traditionele (Britse) banken

TransferWise is een Londense startup die het versturen van geld tussen verschillende landen en eenheden wil vereenvoudigen. TransferWise is opgericht in 2010 door Taavet Hinrikus, een voormalige voorzitter van Skype, en consultant Kristo Käärman. Het kreeg een investering van 6 miljoen dollar van Peter Thiel, mede-oprichter van PayPal. Op basis van een onderzoek van de Wereldbank onderzocht de klachten van Roemeense expats in Groot Brittannië die via de traditionele banken hun geld naar hun gezin overboekten in Roemenië en het bleek

dat er ca. 5.5 miljoen euro aan verborgen en niet toegestane kosten in rekening worden gebracht. Ook de eigen interpretatie van de wisselkoers droeg daartoe bij. Het bedrijf een app uitgebracht die momenteel alleen voor iOS beschikbaar is. Er is wel een Android-app, maar die linkt alleen door naar de website en heeft geen 'native' functionaliteiten. Met de app is het mogelijk om simpel en goedkoop (zelfs goedkoper dan via de banken) geld te versturen naar gebruikers in andere landen. De app werkt heel simpel. Contacten en betalingsmethoden zijn eenvoudig te importeren in de applicatie. Vervolgens kan het bedrag gekozen worden dat verstuurd moet worden. TransferWise helpt je mee tijdens het proces en stuurt een notificatie wanneer het proces afgerond is, waarbij 0,5% voor TransferWise is. Je krijgt ook meteen te zien hoeveel geld je bespaard hebt in vergelijking met dezelfde transactie via de bank.

Buitenlandse artsen in Duitsland merendeel afkomstig uit Roemenië

Volgens een onderzoek van het blad Die Zeit zijn de meeste buitenlandse artsen afkomstig uit Roemenië. Uit Roemenië 2700,

Grieken 2200, Oostenrijk 2090, Rusland 1600 en Hongarije met 1100. Uit de recente statistieken en onderzoek blijkt dat de hoogopgeleide Roemenen, vooral ingenieurs, wiskundigen en artsen vooral voor Duitsland kiezen. Uiteraard is Roemenië niet gelukkig met deze braindrain, maar kan het tij op korte termijn niet keren wegens de te grote inkomensverschillen en werkomstandigheden.

Roemenië is visumvrij voor niet EU burgers

Indien burgers van niet lidstaten van de EU reeds een zogenoemd Schengenvisum bezitten, stelt de Roemeense staat deze vrij van een aanvullende visumplicht. De EU heeft nog bedenkingen tegen deze maatregel, maar heeft geen goede argumenten om het te verbieden. Landen die geen lidstaat zijn van EU zoals bijvoorbeeld Noorwegen en Zwitserland worden wel tot het Schengengebied gerekend. Het is de bedoeling dat het ook voor de Republiek Moldova van toepassing wordt verklaard.

Opening Ambassade van Moldavië in Nederland

Voorafgaande aan de inauguratie van de honorair consul Dirk Terwel van Moldavië in Nederland werd door de premier van Moldavië H.E. Iurie Leanca in Den Haag de ambassade van Moldavië geopend. De ambassadeur is H.E.Emilian Brenici. De ambassade bevindt zich aan de Bezuidenhoutseweg 117, 2594 AD

Den Haag en is bereikbaar op tel.nr.070-7371200

Naamswijziging Agentschap.nl

Het Agentschap NL – een resultaat van fusies van overheidsdiensten – was geen lang leven beschoren, is omgedoopt tot een tegenstrijdig klinkende naam

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Op maandag 6 januari 2014 gaven de minister van Economische Zaken Henk Kamp, de voorzitter van MKB-Nederland Michael van Straalen en de Directeur-Generaal van RVO.nl Ab van Ravenstein, officieel het startsein van RVO.nl. De nieuwe Rijksdienst is een samenvoeging van organisaties Agentschap NL en de relatief onbekende Dienst Regelingen. De dienst richt zich op het ondersteunen

stimuleren van duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Voor nadere informatie kunt u de site www.rvo.nl raadplegen.

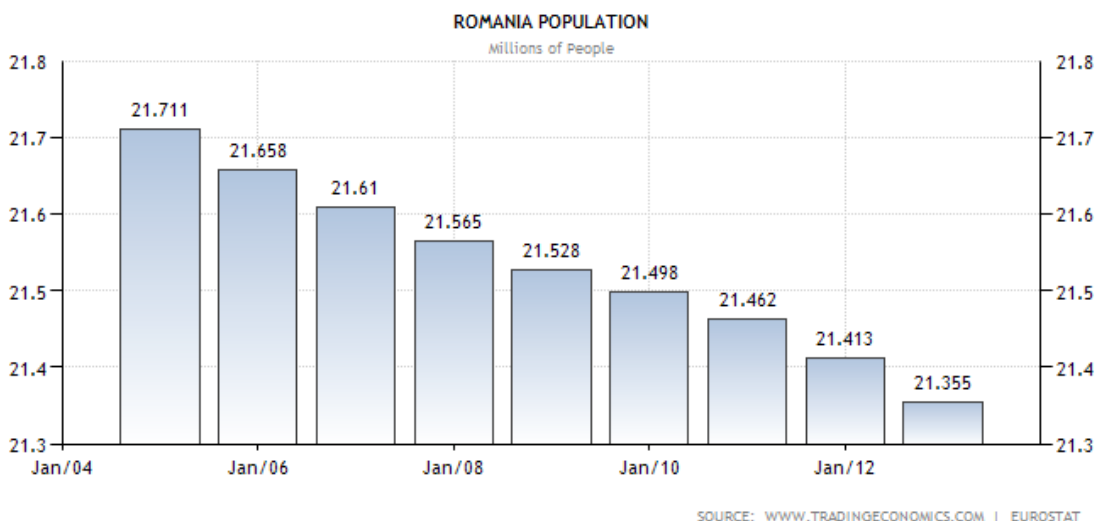

Lodewijk Asscher erkent moeizaam zijn ongelijk

Tijdens de discussie in de Tweede Kamer op 16 januari jl. erkende de Minister van Sociale Zaken slechts moeizaam zijn ongelijk over de vermeende toestroom van Roemenen en struikelde hij over zijn eigen woorden. In augustus 2013 schreef een opinieartikel over de dijkdoorbraak als Roemenen en Bulgaren geen werkvergunning meer nodig hadden. De Kamer die nu constateerde dat zijn uitspraken over code oranje nergens op gebaseerd waren. Asscher deelde mee dat hij een dijkdoorbraak van het sociale stelsel had bedoeld, waarmee hij het nog erger maakte, omdat door het uitblijven van de vermeende toestroom dus ook geen aantasting van het sociaal stelsel volgt. Betreurenswaardig is dat mede door zijn uitspraken vorig jaar een ware hetze is ontstaan die de bilaterale contacten tussen Nederland en Roemenië onnodig hebben geschaad.

Roemenië wil demografische crisis voorkomen c.q. tegengaan

In een interview met de Britse Financial Times gaf de Roemeense Minister van Sociale Zaken aan dat zij een terugkeer van hoger opgeleide Roemeense jongeren voorstaat en daar maatregelen voor neemt. Want in de voorgaande decenium heeft een braindrain plaatsgevonden die op den duur kan leiden tot een demografische crisis. Overigens speelt deze problematiek ook in West-Europese landen die daardoor de migratie van hoogopgeleiden steunen.

Doordat Roemeense economie hoger scoort dan in veel EU lidstaten is de braindrain al teruggelopen en door maatregelen zoals hoge subsidies bij het opstarten van een eigen onderneming, belastingverlaging bij investeringen in de landbouw, drastische

kostenverlaging van hypotheekkosten voor starters, etc. hoopt men zelfs op een terugkeer van deze jongeren. Uitgaande van recente demografische gegevens ziet het beeld aan de hand van een aantal kerngetallen er globaal als volgt uit:

20,1 miljoen – Aantal inwoners

3,1 miljoen - Werknemers in de particuliere sector

1,2 miljoen - Werknemers in de publieke systeem

3-4.000.000 - Werknemers die werken voor de zwarte economie

5.500.000 - Gepensioneerden

2.300.000 - Kinderen , jongeren , jonge volwassenen niet werkend

Iedere medewerker ondersteunt 1.2 gepensioneerden .

